

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-03-25
Besvaras senast
2026-04-01 kl. 12.00

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2025/26:647 Negativa säkerhetsgarantier

Den 25 februari 2020 antog utrikesministrar från 15 länder, däribland Sverige, inom samarbetet som kallas Stockholmsinitiativet en deklaration inför den då kommande tionde översynskonferensen av icke-spridningsavtalet. Till denna deklaration hörde ett annex med 22 punkter, så kallade stepping stones. Dessa 22 punkter innehåller främst redan överenskomna åtaganden som icke-spridningsavtalets statsparter har enats kring, många från 2010 års slutdokument. Punkterna ska representera ett brett urval av praktiska åtgärder som kan utföras för att främja klimatet för framtida nedrustning och arbetet för en kärnvapenfri värld. Regeringen har klargjort att arbetet inom Stockholmsinitiativet kvarstår som en prioritet. Initiativet består av en geografisk och politiskt spridd grupp stater.

En av punkterna som initiativet har enats kring är att kärnvapenstaterna ska stärka och bekräfta så kallade negativa säkerhetsgarantier (NSA:er) gentemot icke-kärnvapenstater. Punkten i 22-punktsprogrammet som handlar om detta lyfter att kärnvapenstater, kollektivt eller individuellt, uppmanas att skärpa negativa säkerhetsgarantier, inklusive i samband med avtal om upprättande av kärnvapenfria zoner.

Negativa säkerhetsgarantier innebär att kärnvapenstaterna officiellt utfäster löften om att inte använda kärnvapen mot länder som inte innehar kärnvapen. Negativa säkerhetsgarantier sänker risken för kärnvapenanvändning och syftar även till att stärka icke-spridningsavtalet. Senast på 2025 års förberedande kommitté för icke-spridningsavtalet lämnade Sverige tillsammans med initiativet in ett arbetspapper där Stockholmsinitiativets stater återigen bland annat bekräftade vikten av negativa säkerhetsgarantier som en av de högsta prioriteringarna vid NPT och andra relevanta forum och betonade deras roll i att stärka icke-spridningsregimen, som en riskminimerande åtgärd och för att främja kärnvapennedrustning. Nästa översynskonferens kommer snart att hållas.

Med anledning av detta vill jag fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

Vilka åtgärder vidtar ministern och regeringen för att negativa säkerhetsgarantier från kärnvapenstaterna ska kunna bidra till icke-spridning på

det sätt som Stockholmsinitiativet lyfter?

.....

Laila Naraghi (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann